

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

De bootvluchtelingen moeten verplicht in Europa worden opgevangen [1]

Ja, solidariteit is niet vrijblijvend

door *Jeroen Lenaers*

De auteur is lid van het Europees Parlement namens het CDA.

Het is crisis aan de grenzen van Europa. Vorige zomer verscheurde ebola delen van West-Afrika, waardoor tienduizenden mensen in beweging zijn gekomen. Tegelijkertijd waren de barbaren van Is bezig dood en verderf te zaaien in het Midden-Oosten. Iedereen die niet een anachronistische vorm van de islam aanhangt moet vrezen voor zijn leven. Dichter bij huis is Europa in het ergste conflict verzeild geraakt met Rusland sinds de Koude Oorlog. Veel mensen trekken weg van de steeds dreigendere oostgrens van het Europese continent. Oorlog en onveiligheid drijven meer mensen naar Europa dan wij ooit hebben voorzien.

De ongekeerde schaal van de migratiestromen wordt ook bevestigd door een recent rapport van het Hoog Commissariaat der Verenigde Naties voor Vluchtelingen (UNHCR). Alleen in 2015 probeerden al 100.000 mensen de Middellandse Zee over te steken, van wie 1.750 vluchtelingen zijn verdronken. In 2014

zijn meer dan 3.000 vluchtelingen omgekomen, van de 170.000 die Europa probeerden te bereiken. Dit zijn officiële cijfers; in werkelijkheid liggen deze aantallen veel hoger. De Middellandse Zee is een kerkhof geworden voor de onbekende vluchteling.

Na de ramp op Lampedusa, in oktober 2013, waarbij meer dan driehonderd mensen verdronken, waren vriend en vijand het erover eens: dit kon niet zo doorgaan. Paus Franciscus hield een mis op Lampedusa waarin hij opriep tot 'broederlijke solidariteit' met de vluchtelingen en waarin hij de 'globalisering van de onverschilligheid' veroordeelde. In april 2015 kapseisde een boot voor de Libische kust. Meer dan achthonderd doden. Hoe vaak moeten wij in het Europees Parlement en in parlementen in heel Europa weer een minuut stilte houden?

* * *

De wetgeving op dit gebied, zoals de Dublinafspraken, staat onder zware druk en nadert haar vervaldatum. Volgens het Dublinsysteem moeten asielpzoekers hun asielpcedure doorlopen in het land waar ze als eerste Europa binnenkomen. De Dublinregels zijn de facto al doodverklaard. Landen als Hongarije, Italië en Griekenland houden zich al niet aan de afspraken; ze registreren niet

meer iedereen die binnenkomt. Dat is kwalijk, maar begrijpelijk als je kijkt naar de aantallen mensen die zij op zich af zien komen. De urgentie voor nieuwe Europese kaders is groot. Het alternatief van ‘ieder voor zich’ zal leiden tot chaos en tot een nog grotere aanzuigende werking richting landen als Nederland.

Het ontbreekt de Europese Unie aan dwingend beleid om alle landen te verplichten mee te helpen aan een oplossing. Veel Oost- en Centraal-Europese landen zien niets in verplichtend Europees beleid. Ze hielden dit ook tegen in de belangrijke Europese top op 25 juni jongstleden over dit onderwerp. Ook Nederland zou meer vluchtelingen moeten opnemen, zo stelde de Europese Commissie. Als onderdeel van een totaalpakket voor de ontmoediging, aanpak en repatriëring van migranten zou dit een kleine prijs geweest zijn om alle 28 landen aan boord te krijgen. Het is bij vrijblijvende solidariteit gebleven. Wat vooral opvalt is hoe het begrip solidariteit te pas en te onpas wordt gebruikt in het Europese debat, vooral als het landen uitkomt. Oost-Europese landen roepen om solidariteit waar het gaat om de dreiging vanuit Rusland, maar geven niet thuis als er vluchtelingen aanspoelen aan de Europese stranden. Misschien ligt daar wel de kern van het probleem: solidariteit is een koude berekening geworden aan de Europese onderhandelingsstafel. Zodra het nodig is, vraagt men om solidariteit, maar als anderen erom vragen, geeft men niet thuis.

In het CDA-program van uitgangspunten uit 1993 staat het volgende: ‘Van de sterken mogen offers gevraagd worden voor de zwakken. Offers in de vorm van zorg en geld. Solidariteit overstijgt grenzen, zowel van de

eigen sociale groep als van het eigen land. Zij is er om wille van de ander.’ Dit is geen kille verplichting, het is een menselijke opdracht die ook het bestuur van een land en van Europa aangaat.

* * *

Uiteraard staat deze solidariteit niet op zichzelf en is deze ook niet onbegrensd. Als we immers alle vluchtelingen zouden opvangen, ondermijnen wij de stabiliteit en het welzijn van de hele bevolking. Van een open-deurbeleid kan dus geen sprake zijn. Zij die het echt nodig hebben willen wij een veilig heenkomen in de Europese Unie bieden. Zij die op zoek zijn naar betere kansen op de arbeidsmarkt, kunnen zich niet onbepert vestigen in de EU.

Opvang in de regio is altijd ons uitgangspunt geweest. Een vluchteling moet immers snel en zo dicht mogelijk bij huis de veiligheid vinden die hij zoekt. Voorwaarde is wel dat veiligheid in de regio gevonden kan worden. Landen rondom Syrië, zoals Libanon, Jordanië en Turkije, staan onder grote druk door de zeer grote aantallen vluchtelingen die ze al hebben opgenomen. In Libanon is bijvoorbeeld al één op de vier mensen een vluchteling. Naast veiligheid dient het bieden van perspectief aan deze mensen een belangrijk uitgangspunt te zijn. Het kan toch niet zo zijn dat Palestijnse vluchtelingen al sinds 1948 in Libanon in vluchtelingenkampen leven?

Lidstaten kunnen de migratieproblematiek niet heel veel langer meer voor zich uit schuiven. De vorige zomer was de zomer van MH17 en het conflict in Oekraïne. Als we niet snel daadkrachtig optreden, wordt dit de zomer van de onbekende vluchteling. Onze solidariteit is niet vrijblijvend.